

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/79/2017
Identifikačné číslo spisu: 1310214644
Dátum vydania rozhodnutia: 27.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górasz
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1310214644.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu B. G., bývajúceho v I., Q., zastúpeného JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, advokátom so sídlom v Šali, Jarmočná 2264/3, proti žalovanému Motor - Car Bratislava, spol. s r. o., so sídlom v Bratislave, Tuhovská 5, IČO: 35 828 161, zastúpenému JUDr. Slávkou Gajdošovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Májkova 1, o zaplatenie 39 686,73 eur oproti vydaniu osobného motorového vozidla, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 19C/3/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. decembra 2016 sp. zn. 14Co/82/2014, 14Co/453/2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 20. decembra 2016 sp. zn. 14Co/82/2014, 14Co/453/2016 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 24. októbra 2013 č. k. 19C/3/2011-298, v znení jeho opravného uznesenia z 24. októbra 2013 č. k. 19C/3/2011-315, zamietol žalobu v časti o splnení povinnosti žalovaným zaplatiť žalobcovi 39 686,73 eur spolu s príslušenstvom oproti povinnosti žalobcu vydať žalovanému motorové vozidlo JEEP Wrangler Unlimited Base Sport, s identifikačnými znakmi uvedenými v žalobe (ďalej iba „motorové vozidlo“). Konanie o žalobe v časti domáhajúcej sa splnenia povinnosti žalovaným zaplatiť žalobcovi 427,15 eur zastavil. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu náhradu trov štátu a žalovanému, na účet jeho zástupcu, náhradu trov konania. Žalobu zamietol vychádzajúc z toho, že „v prejednávanej veci súd mohol skúmať len, či zrušovací prejav vôle navrhovateľa je dôvodný, t. j. či je v súlade s právom“. Dospel k záveru, že odstúpenie žalobcu od kúpnej zmluvy „nemôže byť platné a účinné“, pretože zistené vady vozidla nebránili jeho riadnemu užívaniu a nešlo ani o opätovný výskyt tej istej vady po oprave. Súd prvej inštancie ďalej dôvodil, že „právny úkon vykonaný navrhovateľom, t. j. odstúpenie od zmluvy alternatívne výmena veci však nie totožnej, súd vyhodnotil ako neplatný právny úkon, nakoľko navrhovateľ týmto uplatnil dve práva zo zodpovednosti za vady predmetu kúpy, navyše uplatnený nárok na výmenu sa značkou nezhoduje s predmetom kúpy“. Takéto uplatnenie práva zo zodpovednosti za vady predanej veci „nevykazuje znaky vážnosti, určitosti a zrozumiteľnosti“, pretože „z odstúpenia od zmluvy nie je zrejmé, aké právo zo zodpovednosti si chcel uplatniť, resp. eventúalnym spôsobom žiadal právo na odstúpenia od kúpnej

zmluvy alebo výmenu vecí“. Konanie o časti žaloby o splnení povinnosti zaplatiť 427,15 eur zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby v tejto časti.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 20. decembra 2016 sp. zn. 14Co/82/2014, 14Co/453/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom aj odôvodnil. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a na neho poukázal. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie v kontexte s odvolacími námietkami žalobcu odvolací súd akcentoval, že je správny jeho záver, že v spore nebolo preukázané, že na vozidle sa vyskytla opakovaná vada „konkrétneho dielu“ po oprave alebo väčší počet vád, ktoré bránili žalobcovi v riadnom užívaní vozidla. Pre odstúpenie žalobcu od kúpnej zmluvy preto neboli splnené zákonné podmienky. Podľa odvolacieho súdu je možné sa stotožniť aj so záverom súdu prvej inštancie, že prejav vôle žalobcu z 28. septembra 2010 je neurčitým právnym úkonom. „V tomto písomnom prejave síce je uvedené, že žalobca odstupuje od kúpnej zmluvy a žiada vrátiť kúpnu cenu, ale súčasne uviedol, že „alternatívne je ochotný rokovať o vybavení nárokov z reklamácie výmenou vozidla za iné vozidlo v hodnote zodpovedajúcej kúpnej cene, nie však za vozidlo Jeep Wrangler. V podanom odvolaní samotný žalobca uznal, že v rámci existujúcej kúpnej zmluvy by mohol požadovať len výmenu sporného vozidla za vozidlo rovnakej značky a prevedenia (viď rozhodnutie publikované pod č. R 22/1983). Je však nesporné, že týmto právnym úkonom si uplatnil dva navzájom sa vylučujúce a súčasne nesplniteľné právne nároky tak, ako vyhodnotil súd prvej inštancie, čo zakladá jeho neplatnosť podľa § 37 ods. 1 OZ“.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobca podal dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že v konaní došlo k vadám podľa § 420 písm. e/ a f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci tak v otázke neplatnosti jeho odstúpenia od zmluvy ako aj v otázke dôvodnosti (účinnosti) tohto jeho právneho úkonu. Vadu konania podľa § 420 písm. e/ CSP vidí žalobca v nesprávnom obsadení senátu odvolacieho súdu. Podľa oznámenia o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu na internetových stránkach Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky mala byť členkou senátu sudkyňa JUDr. Darina Kuchtová, ktorá ale podľa záhlavia napadnutého rozsudku nebola členkou konajúceho senátu odvolacieho súdu. Vada konania podľa § 420 písm. f/ CSP podľa žalobcu spočíva v tom, že vyjadrenie žalovaného k jeho odvolaniu mu nebolo doručené v súlade so zákonom. Toto vyjadrenie mu odvolací súd doručil po viac ako troch rokoch na elektronickú adresu jeho zástupcu v rozpore s ustanovením § 105 ods.2 CSP, keďže o takéto doručenie nebolo žiadané, a nie do elektronickej schránky jeho zástupcu alebo prostredníctvom doručujúceho orgánu. Jeho zástupca síce reagoval na takto nesprávne doručené vyjadrenie k jeho odvolaniu, ale odvolací súd na jeho podanie z 19. decembra 2016 neprihliadol, keďže vo veci už skôr vyhlásil rozsudok, a to bez toho, že by mal vykázané riadne doručenie vyjadrenia žalovaného žalobcovi alebo jeho zástupcovi. Nesprávne právne posúdenie veci v otázke neplatnosti jeho odstúpenia od kúpnej zmluvy vidí žalobca v tom, že súdy nenáležite ustálili, že si uplatnil dva navzájom sa vylučujúce a súčasne nesplniteľné nároky zo zodpovednosti za vady predanej veci. Zo zodpovednosti žalovaného za vady predanej veci uplatnil len právo na odstúpenie od zmluvy. V právnom úkone o odstúpení prejavená ochota rokovať so žalovaným aj o prípadnej výmene vozidla za iné vozidlo nie je uplatnením práva zo zodpovednosti za vady predanej veci. Podľa žalobcu aj keby sa vychádzalo z toho, že uplatnil popri sebe tak právo na odstúpenie od zmluvy ako aj právo na výmenu veci za rovnakú vec, nemalo by to v zmysle ustálenej judikatúry (R 2/1980) za následok neplatnosť právneho úkonu. Z uvedených dôvodov je podľa žalobcu jeho dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Žalobca v ďalšom dôvodí, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci aj v otázke dôvodnosti (účinnosti) jeho odstúpenia od kúpnej zmluvy. Tvrdí, že od kúpnej zmluvy dôvodne odstúpil z dôvodu opätovného vyskytnutia sa tej istej, štyrikrát reklamovanej vady (vady prednej nápravy a riadenia), ktorá bránila riadnemu užívaniu vozidla. Poukázal na bod A.4.h) „stanoviska“ občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Českej socialistickej republiky, Cpj 40/82 z 30. decembra 1982 (R 22/1983), z čoho vyvodzuje, že „ustálená judikatúra dovolacieho súdu jasne upravuje charakteristiku vady brániacej riadnemu užívaniu“, a teda, že je daný dovolací dôvod podľa ustanovenia § 432 ods. 1 CSP v spojení s dôvodom prípustnosti dovolania proti rozsudku podľa § 421 ods. 1 písm.

a/ CSP, „prípadne aj dovolací dôvod podľa ust. § 432 ods. 1 v spojení s dôvodom prípustnosti dovolania proti rozsudku podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ Civilného sporového poriadku, keďže otázka opakovania sa vady, týkajúcej sa jednej sústavy motorového vozidla (prednej nápravy a riadenia) v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená“.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu, ktoré osobne podal na súde 13. apríla 2017, navrhol dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietnuť. V doplnení vyjadrenia z 21. júla 2017 navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť z dôvodu jeho neprípustnosti. Poukázal na uznesenie veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017, v ktorom bol prijatý záver, že: a/ kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 CSP je neprípustná, b/ ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, c/ ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k týmto záverom:

6. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. e/ a f/ CSP a zároveň z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP a § 421 CSP bola ostatne, na rozdiel od záverov uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017, riešená novším rozhodnutím veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (uznesenie z 21. marca 2018 sp. zn. 1 VCdo 1/2018) tak, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 CSP a § 421 CSP je prípustná. Senát najvyššieho súdu rozhodujúci o dovolaní žalobcu, súc viazaný právnym názorom vyjadreným v ostatnom rozhodnutí veľkého senátu (§ 48 ods. 3, prvá veta CSP), preto pristúpil ku skúmaniu prípustnosti dovolania žalobcu najprv z dôvodov podľa § 420 písm. e/ a f/ CSP, následne podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

7. Žalobca v dovolaní predovšetkým tvrdí, že napadnutý rozsudok bol vydaný v konaní, v ktorom došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. e/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

8. Existenciu uvedenej procesnej vady žalobca vyvodzuje z toho, že podľa oznámenia o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku v danej veci, prístupného na internetových stránkach Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, bola, resp. mala byť členkou senátu na odvolacom súde sudkyňa JUDr. Darina Kuchtová. Zo záhlavia napadnutého rozsudku ale vyplýva, že senát, ktorý prejednal jeho odvolanie a verejne vyhlásil rozsudok vo veci bol obsadený sudkyňami JUDr. Katarínou Javorčíkovou, predsedníčkou senátu a JUDr. Editou Szabovou a Mgr. Barborou Bartekovou, členkami senátu.

9. Za účelom posúdenia opodstatnenosti tejto námietky žalobcu vykonal najvyšší súd pred rozhodnutím o dovolaní šetrenie, v rámci ktorého zistil, že v zmysle dodatku č. 9 Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2016, účinného od 15. októbra 2016, rozhodoval senát 14Co v zložení: JUDr. Katarína Javorčíková, predsedníčka senátu a JUDr. Edita Szabová a Mgr. Barbora Barteková, členky senátu. Podľa zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku pred odvolacím súdom z 20. decembra 2016 (č. l. 364 spisu) vyhlásil odvolací súd rozsudok v danej veci v zložení podľa aktuálneho rozvrhu práce. Sudkyňa JUDr. Darina Kuchtová vo veci nerozhodovala. Jej meno na webstránkach Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky bolo uvedené zrejme omylom. Na základe uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta existenciu procesnej vady podľa § 420 písm. e/ CSP.

10. Podľa najvyššieho súdu žalobca neodôvodnene tvrdí aj vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). K tomu najvyšší súd poznamenáva, že z hľadiska § 420 CSP nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

12. Podľa názoru najvyššieho súdu naďalej (t. j. aj po 1. júli 2016, kedy nadobudla účinnosť nová právna úprava konania v sporových veciach) nevyhnutnou podmienkou zabezpečenia účinnej možnosti dovolateľa vyjadriť sa k úkonu protistrany svojou replikou je, že mu súd toto vyjadrenie doručí a poskytne mu primeranú lehotu na vyjadrenie sa k nemu. Dovolací súd poznamenáva, že pokiaľ za predchádzajúcej právnej úpravy bolo potrebné považovať za primeranú lehotu päť dní (viď R 8/2016), za súčasnej právnej úpravy - ako je to výslovne uvedené v ustanovení § 374 ods. 1 CSP - nemôže byť táto lehota kratšia ako desať dní (3Cdo/216/2016).

13. Zo spisu súdu prvej inštancie dovolací súd zisťuje, že vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu doručil odvolací súd na e-mailovú adresu zástupcu žalobcu 6. decembra 2016, teda 14 dní pred verejným vyhlásením rozsudku. Zástupca žalobcu vyjadrenie žalovaného „prečítal“ v ten istý deň a reagoval na neho krátkym podaním zo 16. decembra 2016, ktoré bolo doručené odvolaciemu súdu 20. decembra 2016 (v deň vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu), a následne rozsiahlejším podaním z 19. decembra 2016. Na ostatné podanie zástupcu žalobcu odvolací súd, keďže mu bolo doručené 27. decembra 2016, teda po vyhlásení jeho rozsudku, už neprihliadol (bod 13 odôvodnenia jeho rozsudku).

14. Je nepochybné, že zástupcovi žalobcu bolo vyjadrenie žalovaného k odvolaniu ním zastupovaného žalobcu doručené na elektronickú adresu viac ako 10 dní pred verejným vyhlásením rozsudku odvolacieho súdu. Z hľadiska posúdenia otázky, či takýmto postupom odvolacieho súdu bolo znemožnené žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva (v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) nebolo podľa najvyššieho súdu významné, že odvolací súd mu (jeho zástupcovi) doručil vyjadrenie žalovaného na elektronickú adresu, hoci o také doručenie výslovne nepožiadaval, ale len to, že vyjadrenie druhej strany sa včas dostalo do jeho dispozície (dispozície jeho zástupcu). Žalobcovi (jeho zástupcovi) nič nebránilo, aby rozsiahlejšie reagoval na vyjadrenie žalovaného včas, ešte pred verejným vyhlásením rozsudku odvolacieho súdu (oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania v zmysle § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 CSP bolo vyvesené na úradnej tabuli a oznámené na webovej stránke odvolacieho súdu dňa 13. decembra 2016), tak ako to urobil krátkym podaním zo 16. decembra 2016.

15. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP (ktorý je súčasne aj dovolacím dôvodom) je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv a nie hmotnoprávných nárokov strán. Doterajší pojem "odňatie možnosti konať pred súdom" sa nahradil terminologicky novým pojmom "právo na spravodlivý proces", ktorého obsahové znaky vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj Ústavného súdu Slovenskej republiky. V tomto zmysle musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti, nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie dovolania a naopak, ak

konanie ako celok znaky spravodlivosti nevykazuje, bude dovolanie prípustné vždy.

16. Vychádzajúc z uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti (a dôvodnosti) jeho dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je daný.

17. Po ustálení, že dovolanie žalobcu nie je prípustné podľa § 420 CSP, pristúpil najvyšší súd k skúmaniu, či je jeho dovolanie prípustné podľa § 421 CSP.

18. Žalobca vyvodzuje prípustnosť dovolania z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP tvrdiac, že v napadnutom rozhodnutí pri riešení otázky platnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy sa odvolací súd odklonil od ustálenej judikatúry (R 2/1980). Rovnako sa odvolací súd odchýlil od ustálenej judikatúry (R 22/1983) pri riešení otázky dôvodnosti (účinnosti) odstúpenia od kúpnej zmluvy. Žalobca naostatok tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo aj od zásadnej právnej otázky dosiaľ neriešenej v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, a to otázky, či je dôvodom účinného odstúpenia od kúpnej zmluvy opakovanie sa vady týkajúcej sa „jednej sústavy motorového vozidla (prednej nápravy a riadenia)“. Žalobca teda vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania sčasti aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

19. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016 a 6Cdo/113/2017).

20. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktoré zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej odvolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ako dôvod prípustnosti dovolania sa „viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.“ - Števec, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár, Nakladateľství C.H. BECK. Bratislava 2016, str. 1382.

21. So zreteľom na dovolaciu argumentáciu žalobcu je potrebné uviesť, že ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu vyjadrujú predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo158/2017, 4Cdo95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017). Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/113/2017 naostatok vychádza zo širšie chápaného obsahu pojmu „ustálená rozhodovacia prax“ tak, že jeho súčasťou sú tiež právne závery vyjadrené v rozhodnutiach, ktoré boli v minulosti ako judikáty publikované v oficiálnych informačných médiách vydávaných vtedajšími inštitúciami stojacimi na vrchole sústavy všeobecných súdov.

22. Pred skúmaním, či pri riešení právnych otázok relevantných pre rozhodnutie súdu v spore došlo k žalobcom tvrdenému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe považuje najvyšší súd za potrebné predovšetkým poznamenať, že súdy nižších stupňov paradoxne ako prvotnú hlavnú právnu otázku riešili otázku, či žalobca účinne odstúpil od kúpnej zmluvy, teda, či úkon žalobcu mal za následok zánik

právneho vzťahu medzi stranami, a až následne otázku platnosti tohto právneho úkonu. Ak už súdy dospeli k záveru, že odstúpenie žalobcu od kúpnej zmluvy je (absolútne) neplatné z dôvodu, že „nevykazuje znaky vážnosti, určitosti a zrozumiteľnosti“, nepotrebné sa zaoberali (ako s otázkou prvoradou) otázkou, či žalobca mal zákonný dôvod na odstúpenie od kúpnej zmluvy. Právne účinky, t. j. subjektívne občianske práva a občianskoprávne povinnosti z absolútne neplatného právneho úkonu nevzniknú.

23. Vzhľadom na uvedené, najvyšší súd, na rozdiel od odvolacieho súdu, ako prvú skúmal otázku, či odvolací súd pri riešení otázky platnosti odstúpenia žalobcu od kúpnej zmluvy, od ktorej otázky predovšetkým záviselo jeho rozhodnutie, sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu chápaného v zmysle vyššie uvedeného.

24. Súd prvej inštancie „vyhodnotil“ odstúpenie žalobcu od kúpnej zmluvy ako neplatný právny úkon „nakoľko navrhovateľ týmto uplatnil dve práva zo zodpovednosti za vady predmetu kúpy, navyiac uplatnený nárok na výmenu sa značkou nezhoduje s predmetom kúpy“. Podľa súdu prvej inštancie takéto uplatnenie práva zo zodpovednosti za vady predanej veci „nevykazuje znaky vážnosti, určitosti a zrozumiteľnosti“, pretože „z odstúpenia od zmluvy nie je zrejmé, aké právo zo zodpovednosti si chcel uplatniť, resp. eventuálnym spôsobom žiadal právo na odstúpenia od kúpnej zmluvy alebo výmenu vecí“. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie v tejto otázke a dodal, že „V tomto písomnom prejave síce je uvedené, že žalobca odstupuje od kúpnej zmluvy a žiada vrátiť kúpnu cenu, ale súčasne uviedol, že „alternatívne je ochotný rokovať o vybavení nárokov z reklamácie výmenou vozidla za iné vozidlo v hodnote zodpovedajúcej kúpnej cene, nie však za vozidlo Jeep Wrangler. V podanom odvolaní samotný žalobca uznal, že v rámci existujúcej kúpnej zmluvy by mohol požadovať len výmenu sporného vozidla za vozidlo rovnakej značky a prevedenia (viď rozhodnutie publikované pod č. R 22/1983). Je však nesporné, že týmto právnym úkonom si uplatnil dva navzájom sa vylučujúce a súčasne nesplniteľné právne nároky tak, ako vyhodnotil súd prvej inštancie, čo zakladá jeho neplatnosť podľa § 37 ods. 1 OZ“.

25. Pri riešení otázky platnosti odstúpenia od zmluvy z dôvodu uplatnenia obidvoch práv zo zodpovednosti za vady podľa § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t. j. práva od zmluvy odstúpiť a práva na výmenu veci, nie je možné podľa najvyššieho súdu bez ďalšieho, bez riadneho zistenia toho, čo chcel kupujúci takýmto uplatnením práv prejavovať, ustáliť neurčitú právneho úkonu odstúpenia od zmluvy a v jej dôsledku aj neplatnosť tohto právneho úkonu. Práva zo zodpovednosti za vady možno za určitých podmienok uplatniť aj eventuálnym alebo alternatívnym spôsobom. Ak kupujúci uplatnil u predávajúceho právo na výmenu veci aj právo na zrušenie zmluvy alternatívne, došlo k zániku zmluvy o predaji tovaru v obchode (R 17/1976, R 2/1980 a R 22/1983).

26. Triviálny záver odvolacieho súdu o nemožnosti uplatnenia obidvoch práv „navzájom sa vylučujúcich a súčasne nesplniteľných právnych nárokov“ podľa § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka najvyšší súd považuje za odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, čo zakladá prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, a ktorý právny záver je naostatok aj nesprávny.

27. Z doteraz vykonaného dokazovania nemožno jednoznačne vyvodiť, či žalobca uplatnil popri práve odstúpiť od zmluvy účinne aj právo na výmenu. Podľa § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka má kupujúci za v tomto ustanovení ustanovených podmienok právo na výmenu vadnej veci len za takú vec, ktorá je (značkou, typom, prevedením a pod.) zhodná s pôvodne predanou vecou (R 22/1983).

28. V liste z 28. septembra 2010 adresovanom žalovanému (reklamácia väd zakúpeného tovaru) uplatnil zástupca žalobcu práva zo zodpovednosti za vady predanej veci podľa § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka takto: „Na základe vyššie uvedeného môj klient odstupuje od Kúpnej zmluvy zo dňa 10. 11. 2008 (číslo objednávky: 9802800724) a žiada Vás o vrátenie kúpnej ceny vo výške 39.686,73 Eur. Alternatívne je môj klient ochotný rokovať s Vami o vybavení jeho nárokov z reklamácie výmenou vozidla za iné vozidlo v hodnote zodpovedajúcej ním zaplatenej kúpnej cene, nie však výmenou za vozidlo Jeep Wrangler, keďže podľa jemu dostupných informácií vozidlá Jeep Wrangler trpia vadami.“

29. Odvolací súd sa riadne nevysporiadal s otázkou, či prejav právneho zástupcu žalobcu v predmetnom liste, že jeho klient alternatívne „je ochotný rokovať“ o vybavení jeho výmenou vozidla za iné vozidlo, je vôbec uplatnením práva zo zodpovednosti za predaj vadnej veci v zmysle § 623 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

30. Predmetný právny úkon bol vyjadrený slovami a bolo ho treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto ich urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom (viď § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Vo všeobecnosti platí, že výklad právneho úkonu môže smerovať len k objasneniu toho, čo bolo v úkone prejavene. Vôľa konajúceho (konajúcich) sa pri výklade právneho úkonu vyjadreného slovami uplatní len ak nie je v rozpore s jazykovým prejavom. Výkladom právneho úkonu ale nemožno meniť zmysel právneho úkonu, dotvárať alebo dopĺňovať jeho obsah či meniť obsah inak jasného a zrozumiteľného právneho úkonu. Výklad sa nemôže týkať tej časti obsahu právneho úkonu, ktorá v ňom nie je. Pokiaľ nejasnosť právneho úkonu nemôže byť odstránená ani pomocou výkladu prejavu vôle, je právny úkon neplatný (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

31. Najvyšší súd považuje za nesprávny aj záver odvolacieho súdu, že tu neboli zákonné predpoklady, aby žalobca mohol od kúpnej zmluvy odstúpiť. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštalácie, že odstúpenie žalobcu od kúpnej zmluvy „nemôže byť platné a účinné“, pretože zistené vady vozidla nebránili jeho riadnemu užívaniu a nešlo ani o opätovný výskyt tej istej vady po oprave a na zdôraznenie správnosti jeho záverov v kontexte s odvolacími námietkami žalobcu akcentoval, že v spore nebolo preukázané, že na vozidle sa vyskytla opakovaná vada („konkrétneho dielu“) po oprave alebo väčší počet vád, ktoré bránili žalobcovi v riadnom užívaní vozidla. Z ostatnej konštatácie odvolacieho súdu vyplýva, že mal za to, že za opätovné vyskytnutie sa vady po oprave považoval (len) opätovné vyskytnutie sa vady konkrétneho dielu motorového vozidla. Z jeho výpočtu času a dôvodu vád motorového vozidla na strane 15. napadnutého rozsudku vyplýva, že vychádzal z toho, že žalobca uplatnil dňa 10. mája 2010 nárok na opravu vozidla pre „pukanie v prednom náhone a pravom kolese“, dňa 9. júna 2010 vytýkal, že „puká predná náprava, auto sa správa ako pred výmenou čapov“ a v ostatnom prípade žalobca, prostredníctvom svojho zástupcu, reklamoval, okrem iného, že „puká predná náprava (riadenie a koleso, riadenie vozidla je príliš voľné“. Z uvedeného výpočtu odvolacieho súdu podľa najvyššieho súdu vyplýva, že žalobca reklamoval najmenej trikrát (žalobca tvrdí, že štyrikrát) vadu súvisiacu s tým istým funkčným celkom motorového vozidla („predným náhonom kolesom, prednou nápravou a riadením“). Dôvodom pre uplatnenie práva zo zodpovednosti za vady predanej veci môže byť nielen opätovné vyskytnutie vady len určitého dielu predanej veci, ale aj funkčného celku. O rovnakej vade možno hovoriť za situácie, že vada má rovnaké prejavy vo vlastnostiach veci, nie je podstatne akým spôsobom bola vada odstraňovaná (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/10/2009 z 30. novembra 2009).

32. Podľa odvolacieho súdu „z reklamovaných vád znalec vyhodnotil ako závady na vozidle, ktoré mohli ovplyvniť bezpečnosť premávky na pozemných komunikáciách, len závady na prednej náprave a riadení“.

33. Ak súdy posudzujú vady motorových vozidiel predaných v obchode, prihliadajú často k tomu, či reklamovaná vada vozidla znamená porušenie niektorého ustanovenia vyhlášky č. 90/1975 Zb. (teraz zákon č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Tento postup je v súlade so záverom vyjadreným v rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 3 Cz 62/78, podľa ktorého takéto vady motorových vozidiel predstavujú porušenie vyhlášky o podmienkach premávky na pozemných komunikáciách (ako sú vady bŕzd, unikanie oleja, kmitanie kôl a pod.) je potrebné považovať za vady brániace ich riadnemu užívaniu (R 22/1983).

34. Právny názor odvolacieho súdu predstavuje nielen odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ale zároveň tiež dôvod opodstatňujúci záver, že dovolaním napadnuté rozhodnutie, ako opodstatnene namieta dovolateľ, spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 CSP).

35. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP).

36. Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP).

37. Najvyšší súd v súlade s uvedenými ustanoveniami napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

38. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.